

RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA O'RNI VA AHAMIYATI

Avlaev Avloqul Bayonovich

Kitob tumanidagi 4-umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori

Annotatsiya: *Mazkur maqolada umumiy o'rta ta'lim maktablarida raqamli transformatsiyaning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini interaktiv, samarali va individual qobiliyatlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan usullarga aylantirish imkonini berishi ta'kidlanadi. Shuningdek, ta'limda sun'iy intellekt, masofaviy ta'lim platformalari, elektron darsliklar va virtual haqiqat texnologiyalarining joriy etilishi bilan bog'liq afzalliklar va istiqbollar muhokama qilinadi. Raqamli transformatsiyaning asosiy muammolari va ularni bartaraf etish yo'llari ham batafsil ko'rib chiqilgan. Maqola raqamli ta'limni rivojlantirishning dolzarb masalalarini o'rganishga qaratilgan.*

Kalit so'zlar: *Ta'lim, raqamli transformatsiya, innovatsiya, texnologiyalar, masofaviy ta'lim, sun'iy intellekt, elektron darsliklar, infratuzilma, interaktiv usullar, maktab ta'limi.*

Zamonaviy dunyoda raqamli transformatsiya hayotning barcha jabhalariga chuqur kirib bormoqda. Ta'lim sohasida bu jarayon o'quvchilarni kelajakning murakkab muhitiga tayyorlash, bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish va ta'lim jarayonini samaraliroq qilish uchun muhim ahamiyatga ega. Raqamli texnologiyalar, masofaviy ta'lim platformalari, elektron darsliklar va sun'iy intellekt kabi innovatsiyalar umumiy o'rta ta'lim maktablarini global miqyosda rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Ta'limda raqamli transformatsiya – bu ta'lim jarayonlariga zamonaviy raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali o'quv jarayonlarini samarali va innovatsion qilish jarayonidir. Ushbu transformatsiya ta'lim tizimini takomillashtirish, o'qitish usullarini yangilash va o'quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan.

Asosiy mazmuni:

Raqamli vositalar va texnologiyalarni qo'llash:

Kompyuterlar, planshetlar, interaktiv doskalar.

Masofaviy ta'lim platformalari (masalan, Zoom, Google Classroom, Moodle).

Elektron darsliklar va ta'lim resurslari.

O'quv jarayonlarini avtomatlashtirish:

O'quvchilarning faoliyati va baholarini kuzatish uchun dasturlar.

Onlayn testlar va baholash tizimlari.

O'quv uslublarini innovatsion qilish:

Virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) texnologiyalari yordamida darslarni interaktiv qilish.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Sun'iy intellekt (AI) yordamida shaxsiylashtirilgan ta'lim rejalarini yaratish.

Raqamli transformatsiya va ta'lim. Raqamli transformatsiya ta'lim tizimida an'anaviy usullardan zamonaviy texnologiyalarni qo'llashga o'tishni anglatadi. Bunda quyidagi jarayonlar amalga oshiriladi:

- Ta'limning barcha bosqichlarida texnologiyalardan foydalanish;
- Onlayn va oflayn darslarni uyg'unlashtirish;
- O'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish uchun interaktiv usullardan foydalanish.

Raqamli transformatsiyaning maktab ta'limiga ta'siri. Raqamli texnologiyalar umumiy o'rta ta'lim maktablarida quyidagi sohalarida sezilarli ta'sir ko'rsatadi:

1. O'quv jarayonining samaradorligi: Texnologiyalar yordamida o'quvchilarga vizual va interaktiv materiallar taqdim etiladi, bu esa ularning bilimlarni tezroq o'zlashtirishiga yordam beradi.

2. O'qituvchilar uchun qulaylik: O'quv dasturlarini rejalashtirish va baholashda avtomatlashtirilgan vositalar o'qituvchilarning vaqtini tejaydi.

3. Maktab rahbariyati uchun boshqaruv: Raqamli platformalar yordamida o'quv jarayonini boshqarish va nazorat qilish osonlashadi.

Raqamli infratuzilma va uning ahamiyati. Raqamli transformatsiya muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun maktablarda quyidagi infratuzilma talab etiladi:

- Yuqori tezlikdagi internet va tarmoq qamrovi;
- Kompyuter va planshetlar kabi zamonaviy texnik vositalar;
- Raqamli ta'lim platformalari va maxsus dasturiy ta'minot.

Davlat siyosati va xususiy sektorning hamkorligi bu infratuzilmani rivojlantirishda asosiy o'rin tutadi.

Muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari. Raqamli transformatsiya jarayonida duch kelinadigan asosiy muammolar quyidagilardir:

- Maktablarda texnologiyalarning yetishmasligi;
- O'qituvchilarning raqamli savodxonlik darajasining pastligi;
- Moliya va resurslarning cheklanganligi. Ushbu muammolarni hal qilish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilishi mumkin:

1. O'qituvchilar uchun maxsus trening va seminarlari tashkil etish.
2. Xususiy sektor bilan hamkorlikda maktablarni texnologiyalar bilan jihozlash.
3. Davlat miqyosida raqamli ta'limni rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish.

Kelajakdagi istiqbollari. Raqamli transformatsiya ta'lim tizimining kelajagini shakllantirishda asosiy o'rin tutadi. Virtual haqiqat (VR), sun'iy intellekt (AI) va blokcheyn kabi ilg'or texnologiyalar maktab ta'limiga kengroq joriy qilinmoqda. Buning natijasida o'quvchilar nafaqat bilim olish, balki real hayotda o'z qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniga ega bo'ladilar.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Xulosa qilib aytish mumkinki umumiy o'rta ta'lim maktablarida raqamli transformatsiya nafaqat ta'lim sifatini oshirishga, balki o'quvchilarning kelajakda raqamli iqtisodiyot talablariga moslashishiga xizmat qiladi. Bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun texnologik infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilarni tayyorlash va davlat siyosatini yanada takomillashtirish muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Tojiboyev A., Karimov S. "Zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalar roli". Toshkent, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori: "Raqamli iqtisodiyot va raqamli ta'limni rivojlantirish dasturi".
3. Smith J., Digital Transformation in Education. Springer, 2021.
4. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi: Ta'limda raqamlashtirish bo'yicha metodik qo'llanma, 2023.
5. UNESCO: Digital Learning in Developing Countries. 2020.
6. World Economic Forum: The Future of Jobs Report 2023.
7. OECD: Education at a Glance 2022. Paris.

